

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2006-740-0187
Dok.: JLY40275

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 af 31. oktober 2006 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Gruppesøgsmål m.v.) (L 41).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes uddybende kommentere Forbrugerrådets høringssvar for så vidt angår frameldingsmodellen. Ministeren bedes herunder konkret kommentere de tre af Forbrugerrådet nævnte sager/sagstyper og herunder redegøre for, om sådanne sager efter ministerens vurdering i givet fald mest hensigtsmæssigt kan anlægges som gruppesøgsmål efter tilmeldingsmodellen eller frameldingsmodellen. Vil sådanne sager efter ministerens vurdering blive anlagt, hvis Forbrugerombudsmanden er gruppereprezentant?”

Svar:

1. I høringssvaret anfører Forbrugerrådet bl.a. om forslaget vedrørende gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen, at det i realiteten vil kunne være umuligt i første fase at skulle identificere samtlige mulige gruppemedlemmer i et frameldingsgruppesøgsmål, og at det må være tilstrækkeligt, at gruppen kan identificeres og størrelsen sandsynliggøres.

Efter lovforslaget er det bl.a. en betingelse for at anlægge et gruppesøgsmål (herunder et frameldingsgruppesøgsmål), at gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen på en hensigtsmæssig måde, så de har mulighed for at tilmelde sig henholdsvis framelde sig gruppesøgsmålet, jf. forslaget til retsplejelovens § 254 b, stk. 1, nr. 6, og § 254 d, stk. 1, nr. 2 (lovforslagets § 1, nr. 10), og bemærkningerne hertil. Den valgte underretningsmåde skal således som minimum antages at ville nå langt størsteparten af gruppens medlemmer. Underretningen kan f.eks. helt eller delvist ske ved offentlig annoncering, hvis ikke (alle) gruppemedlemmernes identitet er kendt og ikke umiddelbart kan fremskaffes.

Efter lovforslaget er det ikke en betingelse for rettens godkendelse af et gruppesøgsmål, at der foreligger en liste over samtlige gruppemedlemmers navne og adresser. I nogle tilfælde vil det være muligt for sagsøgeren at vedlægge stævningen en liste med navne og adresser på gruppens medlemmer, mens sagsøgeren i andre tilfælde f.eks. vil kunne oplyse, at gruppemedlemmerne

har været kunder hos en bestemt virksomhed i en nærmere angiven periode eller har købt et bestemt produkt på en nærmere angiven måde (f.eks. hos en bestemt erhvervsdrivende ved fjernsalg over internettet eller gennem postordre).

Der henvises i øvrigt til pkt. 3.3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

2. Forbrugerrådet anfører, at retten bør kunne pålægge en erhvervsdrivende, som er sagsøgt i et gruppesøgsmål, at tilvejebringe oplysninger om gruppemedlemmerne.

Som anført i pkt. 3.5.4 i lovforslagets almindelige bemærkninger er Justitsministeriet imidlertid enig med Retsplejerådet i, at der ikke bør indføres en regel om, at retten kan pålægge sagsøgte at tilvejebringe oplysninger om gruppemedlemmerne. Baggrunden herfor er, at det ville kunne anses for at stride mod virksomheders generelle ret til at have erhvervshemmeligheder, hvis de kunne pålægges helt eller delvis at udlevere deres kundekartotek til en grupperepræsentant i et gruppesøgsmål, og at det behov, der i gruppesøgsmål efter frameldingsmodellen vil kunne være for at fremskaffe oplysninger om de berørte, som lovforslaget er udformet kan opfyldes på en hensigtsmæssig måde gennem Forbrugerombudsmandens eksisterende hjemmel til at indhente oplysninger fra virksomhederne. Forbrugerombudsmanden vil skulle behandle de modtagne oplysninger i overensstemmelse med de almindelige regler om tavshedspligt for den, der virker inden for den offentlige forvaltning.

Justitsministeriet er også enig med Retsplejerådet i, at der ville være risiko for, at en pligt for sagsøgte til f.eks. selv at underrette sine kunder om gruppesøgsmålet i nogle tilfælde vil kunne virke unødigt krænkende for den sagsøgte.

3. Med hensyn til Forbrugerrådets bemærkninger om, hvem der bør kunne udpeges som gruppe-repræsentant i et frameldingsgruppesøgsmål, og om dækning af omkostningerne til et gruppe-søgsmål henvises til besvarelsen af Retsudvalgets spørgsmål nr. 5 og 7 vedrørende lovforslaget.

4. Det vil som udgangspunkt afhænge af rettens konkrete vurdering, om betingelserne for at anlægge et gruppesøgsmål er opfyldt, jf. forslaget til retsplejelovens § 254 b, stk. 1 (lovforslagets § 1, nr. 10), og bemærkningerne hertil. Det vil således bl.a. skulle vurderes i hver enkelt sag, om der er tale om ensartede krav, om gruppesøgsmål skønnes at være den bedste måde at behandle kravene på, og om gruppemedlemmerne kan identificeres og underrettes om sagen på en hensigtsmæssig måde. Med hensyn til de tre eksempler på sager, som Forbrugerrådet nævner, kan Justitsministeriet i øvrigt anføre følgende:

Hvis en sag drejer sig om et større antal bankkunders betaling af et bestemt gebyr i et eller flere pengeinstitutter, herunder eventuelt om tilbagebetaling af det pågældende gebyr, vil der forment-

lig ofte være tale om ensartede krav, således at sagen vil kunne behandles som gruppesøgsmål, hvis de foreslåede øvrige betingelser herfor er opfyldt. Hvis det enkelte krav er på under ca. 2.000 kr., må der normalt antages at være tale om individuelt uprocesbare krav, således at sagen i givet fald vil kunne anlægges som et frameldingsgruppesøgsmål. Det er dog en yderligere betingelse herfor, at et tilmeldingsgruppesøgsmål ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på. Vurderingen heraf beror navnlig på, om antallet af mulige gruppemedlemmer må formodes at være så stort, at den praktiske håndtering af en tilmeldingsprocedure ville være uforholdsmæssigt ressourcekrævende.

I en sag om erstatning for personskade ved anvendelse af et hårfarvningsmiddel vil der kunne opstå spørgsmål om, i hvilket omfang betingelsen om, at der skal være tale om ensartede krav, er opfyldt. Grundlaget for udmåling af erstatningen til de enkelte skadelidte er ikke ensartet, hvis f.eks. skadernes omfang og karakter er forskellige. Derimod vil der kunne være mulighed for at behandle spørgsmålet om ansvarsgrundlaget i et gruppesøgsmål, hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt. Krav i anledning af personskade vil typisk have en sådan karakter og størrelse, at de må anses for individuelt procesbare (dvs. at de er store nok til, at de ikke allerede på grund af deres størrelse almindeligvis ikke kan forventes fremmet ved individuelle søgsmål). Kravene vil i så fald kunne behandles i et tilmeldingsgruppesøgsmål, men ikke i et frameldingsgruppesøgsmål.

Tilsvarende vil sager om erstatning som følge af overtrædelser af konkurrencelovgivningen – hvis betingelserne herfor i øvrigt er opfyldt – kunne behandles som gruppesøgsmål i det omfang, der er tale om ensartede krav (f.eks. for så vidt angår ansvarsgrundlaget). Sådanne sager vil kunne behandles som frameldingsgruppesøgsmål, hvis betingelserne herfor er opfyldt, dvs. hvis de enkelte krav må anses for individuelt uprocesbare, og et tilmeldingsgruppesøgsmål navnlig på grund af antallet af berørte ikke vil være en hensigtsmæssig måde at behandle kravene på.

Forbrugerombudsmanden vil have mulighed for at optræde som grupperepræsentant i de to førstnævnte sagstyper, og Forbrugerombudsmanden vil kunne være grupperepræsentant i konkurrencesager i det omfang, den pågældende sag angår forhold, som har sammenhæng med en overtrædelse af markedsføringsloven, eller som strider imod redelig forretningsskik og god praksis efter lov om finansiel virksomhed mv. jf. lovforslagets §§ 4-7 (ændring af markedsføringsloven mv.).